

4. Городиський М. Правова освіта майбутнього вчителя : монографія / М.І. Городиський ; за ред. д-ра пед. наук, проф. М. К. Подберезького. – К. : Науковий світ, 2001. – 128 с.
5. Колісник В. Національно-етнічні відносини в Україні: теоретичні засади та конституційно-правові аспекти : монографія. – Х. : Фоліо, 2003. – С. 187.
6. Котигоренко В. Тенденції в етнічній та етномовній динаміці населення України 1959–2001 рр. (за матеріалами переписів) / В. Котигоренко // Закон і право. – 2003. – № 2. – С. 16.
7. Лернер И.Я. Процесс обучения и его закономерности / Исаак Яковлевич Лернер. – М. : Знание, 1980. – № 3. – 96 с. Серия : Педагогика и психология.
8. Триняк М. Правове та національно-патріотичне виховання у реаліях мультикультурного суспільства // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія – 2012. – №3 (13). – С. 141-145.
9. Указ Президента України «Про національну програму правової освіти населення № 992/2001 від 18.10.2001 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua

Попадич Е.А.

ФОРМИРОВАНИЕ ПРАВОВОЙ ВОСПИТАННОСТИ СТУДЕНТОВ – ПРЕДСТАВИТЕЛЕЙ НАЦИОНАЛЬНЫХ МЕНЬШИНСТВ В ЦЕЛОСТНОМ ПЕДАГОГИЧЕСКОМ ПРОЦЕССЕ ВЫСШЕЙ ШКОЛЫ

В статье рассматривается проблема формирования правовой воспитанности студентов – представителей национальных меньшинств в целостном педагогическом процессе высшей школы, рассмотрены педагогические условия правового воспитания национальных меньшинств в высшем учебном заведении как комплекс обоснованных взаимодействующих обстоятельств и факторов влияния на профессионально-правовую осведомленность, профессионально-правовую развитость и готовность к жизнедеятельности национальных меньшинств – студентов высших учебных заведений в процессе активной учебной, внеучебной и практической деятельности; проведен анализ таких понятий, как национальные меньшинства, права национальных меньшинств, воспитание, образование, правовое воспитание, педагогические условия, студент вуза во взаимосвязи; предложено определение понятия «педагогические условия правового воспитания студентов – представителей национальных меньшинств высших учебных заведений».

Ключевые слова: национальные меньшинства, права национальных меньшинств, воспитание, образование, правовое воспитание, педагогические условия, студент высшего учебного заведения.

Popadych O.

THE FORMATION OF STUDENTS LEGAL EDUCATION – THE MEMBERS OF NATIONAL MINORITIES IN THE PEDAGOGICAL PROCESS OF HIGH SCHOOL

Legal education of students – the members of national minorities is not researched enough. In the process of students legal education – the members of national minorities professional and legal liability, professional consciousness of law, the culture of informational and legal activity are formed. The component structure of students legal education – the members of national minorities is the unity and the interdependence of professional and legal awareness, professional and legal sophistication and the willingness of lawful professional activity in future profession. The professional and legal awareness of a student – the member of national minorities is characterized by legal knowledge, attitudes and beliefs, which enables to understand the role of law, legal order and legal relations in the sphere of professional activity, to realize the professional rights and duties. The professional and legal sophistication of a student – the member of national minorities involves the development of professional consciousness of law, which allows to evaluate actions, behavior, to make choices and decisions; the development of needs and motives for self-improvement in terms of the culture of legal activity. The willingness of lawful professional activity consists in the system reaction to solve relevant or predictable professional and legal situation, using appropriate means, methods and techniques according to circumstances.

The article deals with the problem of the formation of students legal education – the members of national minorities in the pedagogical process of high school, pedagogical conditions of legal education of national minorities as a set of reasonable interacting circumstances and factors which influence the professional legal awareness, professional and legal sophistication and willingness to minority life – students in the process of active educational, extracurricular and practical activity. The definition of «pedagogical conditions of students legal education – the members of national minorities in institutions of higher education» is proposed.

Key words: national minorities, national minorities rights, education, legal education, pedagogical terms, high school student.

Подано до редакції 11.03.2015.

УДК 37.001.76+371.2+377.35

© 2015

Постоян Т.Г.

РОЛЬ ГАЛУЗЕВИХ УНІВЕРСИТЕТІВ У РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ КЛАСТЕРИЗАЦІЇ

У статті на засадах позитивного світового досвіду та принципів кластеризації галузей економіки пропонується інноваційна освітня система підготовки кадрів для виноградарсько-виноробної галузі у структурі виноградарського кластеру.

У статті обґрунтовується актуальність питання розробки освітніх програм на замовлення виробництва галузевими університетами, що сприятиме реалізації стратегії безперервної освіти та переходу на якісно новий рівень підготовки та перепідготовки висококваліфікованих робітничих кадрів та фахівців виноградарсько – виноробної галузі, що як наслідок забезпечить конкурентоспроможність галузі на міжнародному ринку.

Ключові слова: виноградарсько-виноробна галузь, виноградарський кластер, кадри, професійна підготовка, дуальне навчання.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Перехід світового співтовариства від техногенної до антропогенної цивілізації, сучасні соціокультурні реалії, домінування гуманістичної парадигми у педагогічній теорії і практиці визначають необхідність розробки інноваційних підходів до проектування сучасних освітніх систем.

Виробництво інформації і нових знань здійснюють наука й освіта. Але самі по собі, без зв'язку з виробництвом наука і освіта не є чинниками розвитку економіки. Оскільки наука, котра продукує нові знання, й освіта, яка готує кваліфікованих спеціалістів для народного господарства, перш за все створюють необхідні умови для розвитку економіки, а реалізація цих умов здійснюється лише в процесі виробництва.

Не викликає сумніву, що вирішення проблеми інтеграції науки й освіти між собою та з виробництвом з метою підготовки творчого, конкурентоспроможного фахівця на часі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми...

Сьогодні окремим аспектам проблеми інтеграції освіти, науки і виробництва присвячено широке коло досліджень, до яких належать праці вітчизняних і зарубіжних науковців Ф. Зеєра, П. Кубрушка, В. Ледньова, Г. Мухаметзянкової, В. Приходька, В. Іщенко, З. Сазонової та ін. Зокрема, Ю. Левицький [7] розкриває значення та місце освіти у зв'язках з наукою і виробництвом, О. Голіченко [9] розглядає процес інтеграції з позиції налагодження ефективних схем кооперації та спеціалізації між учасниками цього процесу, Т. Кузнєцова і Г. Китова [5] досліджують стан інтеграції науки й освіти в російських реаліях, потреби і завдання поліпшення умов інтеграції на сучасному етапі розвитку, О. Амоша, А. Землянкін, Г. Моїсєєв [3] пропонують удосконалити взаємодію науки, освіти і промислового виробництва шляхом створення науково-освітніх або освітньо-наукових комплексів асоціативного типу із залученням підприємств промисловості, О. Катаєв [4] досліджує питання інноваційної діяльності науково-освітніх комплексів. І. Лікарчук – педагогічний аспект управління системами підготовки кваліфікованих робітників в Україні [7].

Формулювання цілей статті... Ціль статті полягає у висвітленні ролі галузевих університетів у структурі галузевої кластеризації, адже незважаючи на значний науковий матеріал з дослідження різноманітних питань інтеграції, аналіз забезпечення інтеграційних процесів у такому аспекті обмежений.

Виклад основного матеріалу дослідження... Світовий розвиток суспільства наочно довів, що головне багатство будь-якої країни складають люди, а провідним критерієм економічного і соціального прогресу суспільства є ступінь розвитку людини і задоволення її потреб.

Дослідивши національні багатства 192 країн, Світовий банк довів, що головним його показником є людський капітал, який складає 64 відсотків, тоді як фізичний капітал (тобто нагромаджені матеріально-речові фонди) становить 16 відсотків, а природний капітал – 20 відсотків [10]. Відомим є парадокс того, що в країнах з низьким рівнем добробуту є високий невикористаний потенціал розвитку сільського господарства (в тому числі і в Україні, і в інших країнах пострадянського простору), який би забезпечив виробництво необхідної кількості додаткових продуктів харчування, покращення доходів та життєвий рівень населення. Проте ситуація залишається складною. І однією із головних, визначальних причин є те, що до факторів покращення життєвої ситуації малозабезпеченого населення до останнього часу не відносять підвищення якісних характеристик населення та прогрес, розвиток знань.

У зв'язку з чим, підвищення якості освіти є однією з актуальних проблем сучасного суспільства. Ось чому відбувається зміна оцінки результату освіти з понять «підготовленість», «освіченість», «загальна культура» на поняття «компетентність». У світі, де професійна праця та інші сфери життя постійно змінюються, освітня система покликана розвивати у майбутнього фахівця якості, які сприятимуть успішній соціалізації та адаптації поза межами навчального закладу – це професійний універсалізм, здатність змінювати сфери діяльності, мобільність, рішучість, відповідальність, здатність засвоювати і застосовувати знання в незнайомих ситуаціях, здатність до професійної комунікації. Сучасному фахівцю потрібна не кваліфікація, що часто асоціюється з умінням здійснювати ті чи інші операції матеріального характеру, а компетентність, яка розглядається як своєрідна сукупність навичок, властивих кожному індивіду, в якому поєднуються кваліфікація, соціальна адаптація, здатність працювати в команді, ініціативність і навіть готовність до професійного ризику. Саме з формуванням компетентності майбутнього фахівця пов'язують сьогодні якість професійної освіти, що забезпечує конкурентоспроможність випускника на ринку праці.

Підготовка фахівця не може відповідати сучасним вимогам, якщо він під час навчання опановує тільки теоретичні знання та вміння і у нього не формується готовність до самостійної практичної діяльності. Випускники професійних закладів освіти, що не мають достатньо сформованих професійних компетенцій та досвіду практичної діяльності зазнають труднощів при працевлаштуванні. Проблема полягає у неузгодженості між професійним навчальним закладом та потенційним роботодавцем (підприємством, організацією) [6].

Сьогодні виноградарсько-виноробна галузь, традиційна для Одеського регіону, відчуває потребу у фахівцях нового типу, здатних повною мірою реалізувати свій потенціал, швидко реагувати на зміни технічного і технологічного процесів. У зв'язку з чим система професійної освіти повинна забезпечити наявність професійних

компетенцій для високого рівня оволодіння спеціальністю, що сприятиме формуванню позитивної установки майбутнього фахівця на успішну професійну діяльність, відповідальне ставлення до неї. Для цього необхідна тісна співпраця між закладом професійної освіти і роботодавцем.

Необхідно звернути увагу на те, що нині немає системної підготовки кадрів різного кваліфікаційного рівня для виноградарсько-виноробної галузі виробництва – радянську систему підготовки зруйновано, нову систему не створено. У зв'язку з цим вважаємо на часі звернути увагу на позитивний світовий досвід створення освітніх кластерних систем у структурі галузевих кластерів та дуальну систему навчання, котра забезпечує якісну підготовку галузевих кадрів.

Новітня історія демонструє, що лише зведена у групи кластерних «організмів» та інтегрована економіка може успішно функціонувати в умовах глобальної конкуренції. Світовий досвід розвитку кластерних систем показав, що вони дали значний імпульс розвитку економіки тих країн, які застосовували їх принципи. Вийти на тренд стійкого розвитку і забезпечити зростання ВВП країна може розвиваючи інноваційну економіку на основі формування кластерів. Послідовники Британської кластерної економічної теорії стверджують, що держава, маючи недоліки за абсолютно всіма галузями, все рівно може знайти переваги на світовому рівні. Отже, головний висновок, який можна зробити з аналізу теорій, – головні переваги створюються на регіональному рівні, і вони виражаються в таких формах організації виробництва як кластер.

Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2015 року, затверджена постановою кабінету Міністрів України від 21 липня 2006 року № 1001, визначає умови для підвищення конкурентоспроможності регіонів, забезпечивши їх сталий розвиток на сучасній технологічній основі. Постанова Кабінету Міністрів України від 16 травня 2007 року №750 передбачає створення науково-виробничих кластерів, зокрема у Львівській та Київській областях.

В Україні існує достатньо прикладів кластерного руху але їх головним недоліком є недовикористання можливостей професійних навчальних закладів як забезпечувальної підсистеми їх розвитку [9].

На думку автора актуальним є процес інтегрування у виноградарський кластер спеціалізованих підприємств галузі, в який увійдуть і професійні навчальні заклади різного рівня акредитації, адже для всієї групи підприємств галузевого кластеру повинен бути ринок перспективних кадрів.

Необхідно зазначити, що для формування передумов економічного зростання виноградарсько-виноробної галузі необхідно сприйняття людини як головного суб'єкта інституційної економіки, а відродження та усталений розвиток виноградарства можливі лише за умови становлення селянина як господаря. "...Саме селянин створює духовну і матеріальну основи соціально-економічного відродження конкретних об'єктів галузі. Діапазон останніх може бути надзвичайно широким і знаходиться в межах від фізичної особи як індивідуального суб'єкта (об'єкта) господарювання до галузі в цілому. Але база, яка обумовлює зміни під час відродження, одна – це внутрішній світ людини, її внутрішні переконання. Дух уособлює не лише свідомість, але й дійсну силу людини та й усіх соціальних об'єктів суспільства. Наявність у людини духу означає, що вона діє з усієї сили, і навпаки – відсутність духу тягне за собою відсутність сили" [8, с. 16].

У зв'язку з цим необхідно зазначити, що виноградарський кластер має ідеологічну складову, тому що носієм національних традицій є корінне населення (переважно сільське), що займається виноградарством. Трудові відносини у виноградарстві мають свою специфіку, яка обумовлена його біологічної природою. По-перше, в якості основних об'єктів праці у виноградарстві використовуються земля і рослини. По-друге, існують особливі вимоги до трудової поведінки всіх працівників галузі, зумовлені особливостями виробничих процесів у виноградарстві й первинному виноробстві та відсутністю безпосереднього видимого зв'язку між трудовими діями працівників і якісними змінами у стані виноградних насаджень, якості винограду (столового, технічного), виноматеріалів, сильною залежністю біологічних процесів від зміни природно-кліматичних умов.

Від працівників у виноградарстві вимагається не тільки дотримання технологічної дисципліни, але і зацікавлене, творче ставлення до виробничого процесу, що визначається нестандартністю, швидкою мінливістю трудових ситуацій і необхідністю прийняття оперативних технологічних рішень.

У зв'язку з цим реальною силою розвитку виноградарства і виноробства можуть стати тільки освічені, підприємливі та ініціативні люди, здатні ефективно працювати в умовах ринку, зі сформованими ціннісними орієнтаціями. Підготувати такі кадри – одне з головних завдань професійних навчальних закладів галузевої кластерної системи.

Слід зазначити, що на засіданні круглого столу "Структура загальної середньої освіти України", ініційованого Президією, Відділенням загальної середньої освіти та Інститутом педагогіки Національної академії педагогічних наук України (січень 2015р.) обговорювалося питання профілізації навчання. В рекомендаціях круглого столу, серед інших наголошувалося, що визначальною умовою успішної реалізації ідеї профілізації навчання після закінчення учнями основної школи є створення у масштабах країни мережі різнотипних навчальних закладів як відокремлених освітніх структур (одно - і багатопрофільні академічні і професійні ліцеї, професійно-технічні навчальні заклади, технікуми і коледжі, міжшкільні навчально-виробничі комплекси тощо),

здатних забезпечити високу якість і доступність профільної освіти для кожного учня, де б він не проживав – у сільській місцевості чи в місті.

Поряд з цим положення Закону «Про вищу освіту» (липень, 2014) містять великий потенціал щодо оновлення системи професійної освіти України, передбачаючи взаємодію між всіма рівнями професійної освітньої системи, науки і виробництва.

Необхідно акцентувати увагу на тому, що розвиток системи професійної освіти в сучасних умовах, передбачає поєднання теоретичної підготовки з практичним навчанням на підприємстві, таке поєднання теорії з практикою назначається як дуальне навчання.

Дуальна система забезпечує рівновагу між попитом та пропозицією фахівців на ринку праці. Адже співпраця освітніх та господарських суб'єктів передбачає підготовку саме тієї кількості фахівців і такої якості знань та вмінь, яку у певний час потребує ринок праці [1].

Дуальну систему професійної підготовки повної мірою забезпечить галузева кластерна система. Вочевидь, що за дуальною системою професійної підготовки фахівці отримують більш глибокі знання та навички з обраної спеціальності.

У зв'язку з тим, що дуальна система професійної підготовки тільки починає впроваджуватися в сучасну вітчизняну освіту (на сьогодні це поодинокі приклади), то безперечно, що при інтеграції виробничого та освітнього процесів підготовки кадрів для виноградарства та виноробства доведеться зіткнутися з організаційними, науково-методичними труднощами. Насамперед, це стосується організації навчання, побудови навчальних планів, налагодження відносин професійних навчальних закладів з підприємствами розсадництва, виноградарського та виноробного бізнесу. У вирішенні цієї низки проблем, провідна роль повинна належати галузевому вищому навчальному закладу.

При дуальній системі професійної підготовки на практичні заняття відводиться переважна більшість годин, завдяки чому навчання стає практико-орієнтованим. Всі майбутні зміни потребують перегляду структури освітніх програм галузевих професійних училищ, технікуму, коледжу та університету. У цьому зв'язку необхідно зазначити, що Закон «Про вищу освіту» надає національним університетам право розробляти освітні програми відповідно кваліфікаційним вимогам. Університети разом з роботодавцями повинні створити програми, котрі потрібні сучасному підприємству. Розробка таких програм вимагає глибокого осмислення і розуміння в цілому виробничого та освітнього процесів. Вимоги до рівня підготовки з дисциплін професійного спрямування та виробничо-професійного практикуму повинні бути відображені у змісті робочих програм дисциплін і практик. Вимоги навчальних програм, як нормативних документів, будуть реалізовуватись через систему навчально-виховної діяльності професійних навчальних закладів – учасників виноградарського кластеру, через широке використання практико-орієнтованих, інтерактивних технологій навчання на робочих місцях базових підприємств – учасників кластеру. Цей напрямок є пріоритетним на стадії реалізації дуального навчання.

Необхідно зауважити, що дуальну систему навчання необхідно розглядати не тільки як систему підготовки висококваліфікованих галузевих кадрів, а й як реалізацію стратегії безперервної освіти, адже центроутворюючою структурою освітнього галузевого кластеру є університет. У зв'язку з цим необхідно розробляти програми і для прикладного бакалаврату, управлінської магістратури вищого професійного навчального закладу.

Для підготовки освітніх професійних програм на базі галузевого університету необхідно створити творчі групи, куди повинні увійти представники професійних закладів освіти (технікумів, коледжів), представники відповідного галузевого науково-дослідного інституту та академії (науковий центр виноградарства і виноробства, технологічна академія), представники роботодавців (розсадницькі, виноградарсько-виноробні господарства, провідні підприємства виноробної промисловості Одеського регіону). Творчою групою повинні розроблятися адекватні програми для середньої професійної освіти і орієнтовані на інноваційний технологічний процес для прикладного бакалаврату, магістратури. Лише за таких умов буде побудовано ланцюжок безперервної освіти, коли по закінченні навчання в професійному училищі, технікумі, коледжі, людина може продовжувати навчання у вищому навчальному закладі за обраним напрямком підготовки.

З урахуванням сучасних вимог галузевого ринку, освітні програми повинні бути інноваційно-технологічними, за замовленням підприємства, що забезпечить швидке входження майбутнього фахівця в робочий ритм підприємства. Програми, побудовані на засадах дуального навчання повинні забезпечувати виконання майбутнім фахівцем робіт необхідних виробництву із зануренням в тематику завдань підприємства, на якому майбутній фахівець буде працювати.

Не менш важливою проблемою в реалізації нової освітньої системи є науково-методичне забезпечення, яке необхідно будувати з урахуванням сучасних освітніх технологій. На думку Н.В. Абашкіної при дуальній системі навчання на принципах поєднання теоретичного навчання в навчальному закладі і безперервної практики на базових підприємствах – учасників кластеру буде досягнуто взаємовигідного соціального партнерства [2]. При такій системі навчання виникає необхідність у створенні інноваційних професійних технологій, котрі логічно інтегруються у сферу праці на основі оптимального співвідношення між теорією і практикою [4].

Висновки... Отже, розробки освітніх програм на замовлення виробництва галузевими університетами сприятиме реалізації стратегії безперервної освіти та переходу на якісно новий рівень підготовки та перепідготовки висококваліфікованих робітничих кадрів та фахівців виноградарсько – виноробної галузі, що як наслідок забезпечить конкурентоспроможність галузі на міжнародному ринку.

Реалізація дуального навчання в кластерній системі підготовки галузевих кадрів, сприятиме формуванню загальних і професійних компетенцій випускників галузевих професійно-технічних училищ, технікуму, коледжу, університету, технологічної академії; забезпеченню конкурентоспроможності та затребуваності фахівців на ринку праці виробничого кластеру; розвитку ефективної системи соціального партнерства у сфері професійної освіти.

Використана література :

1. Амеліна С.М. Особливості дуальної системи вищої професійної освіти у навчальних закладах Німеччини /С.М. Амеліна // Зб. наук. праць «Проблеми трудової і професійної підготовки». – 2010. – Вип. 15 – С. 107-112.
2. Амоша О.І. Сучасні підходи щодо здійснення взаємодії академічної науки, освіти і промислового виробництва / О.І. Амоша, А.І. Землянкін, Г.В. Моїсєєв // Економіка та держава. – 2007. – № 3. – С. 4-7.
3. Катаєв О. Підходи до управління інноваційною діяльністю науково-освітнього комплексу / О. Катаєв // Економіка України. – 2007. – № 1. – С. 88-93.
4. Китова Г.А. Интеграция науки и образования в экономике знаний/ Г.А. Китова, Т.Е. Кузнєцова // Информационное общество. – 2005. – № 5. – С. 32-36.
5. Лікарчук І.Л. Управління системами підготовки кваліфікованих робітників в Україні (1888-1988 рр.) : Монографія /І.Л.Лікарчук. – К. : Вища школа, 1998. – 256 с.
6. Плаксієнко В.Я. Фактор праці та її оплати в реалізації соціально-економічної моделі розвитку АПК /В.Я.Плаксієнко //Соціально-економічна модель пост-реформованого розвитку агропромислового виробництва в Україні. – К. : ІАЕ УААН. – 2000. – С. 256-261.
7. Развитие эффективной рыночной экономики в регионах на основе производственных промышленных кластеров (мировой и национальной опыт): материалы Второй Всеукраинской конференции Севастополь : ТПП, 2007. – 118 с.
8. Харкянен Л. Інвестиції в людину – фактор розвитку економіки /Л.Харкянен // Віче. – №11. – 2000. – С. 97-105.

Постоян Т.Г.

РОЛЬ ОТРАСЛЕВЫХ УНИВЕРСИТЕТОВ В РЕАЛИЗАЦИИ СТРАТЕГИИ НЕПРЕРЫВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ КЛАСТЕРИЗАЦИИ

В статье на основании положительного мирового опыта и кластерных принципов, предлагается инновационная образовательная система подготовки отраслевых кадров в структуре виноградарского кластера.

В статье обосновывается актуальность разработки образовательных программ отраслевым университетом по требованию производства, что будет способствовать реализации стратегии образования на протяжении всей жизни и переходу на качественно новый уровень подготовки и переподготовки отраслевых кадров и, как следствие, обеспечит конкурентоспособность виноградарско-винодельческой отрасли на международном рынке.

Ключевые слова: виноградарско-винодельческая отрасль, виноградарский кластер, кадры, профессиональная подготовка, дуальное обучение.

Postoyan T.

THE ROLE OF INDUSTRY UNIVERSITIES IN THE IMPLEMENTATION OF STRATEGY OF CONTINUING EDUCATION IN THE CONDITIONS OF CLUSTERING

The article focuses on the issue of training staff of different qualification levels for viticultural and winemaking sector of economy. Based on best world practices of dual staff training system usage and principles of economic sectors clustering, the author considers an innovative educational system of training staff for viticultural and winemaking sector of economy in viticultural cluster, which will make staff training more efficient.

The investigated issue comes from the world community transition from technology-related to anthropogenic civilization, modern social and cultural realia, humanistic paradigm domination in educational theory and practice. It determines the necessity for the development of innovative approaches to designing modern educational systems.

The attention is paid to the fact that today there is no system-based training of staff of different qualification levels for viticultural and winemaking industry – the Soviet method was liquidated and the modern one has not been created yet. In this regard it is reasonable to take advantage of best world practice of creating educational cluster systems in sectoral clusters structure and dual training system which will provide high-quality sectoral staff training.

Recent history shows that only the integrated and organized into groups of cluster entities economy can function effectively under conditions of global competition. According to a number of distinguished international experts, within economic framework the post-industrial policy should be cluster-based. World practice of cluster systems development showed that they stimulated economic progress in countries where their principles were used.

In the author's opinion, the process of integrating sectoral specialized enterprises into a viticultural cluster, which includes vocational educational institutions of various accreditation levels, is important, as long as high potential staff market is necessary for all corporate groups belonging to a sectoral cluster.

The author distinguishes a major issue concerning new educational system implementation in which research and instructional guidelines should be adjusted according to branch standards and developed considering modern production practice.

Key words: staff, professional training, dual training, viticultural cluster.

Подано до редакції 12.03.2015.